

STOWARZYSZENIE RODÓW GRODZIĘŃSKICH

**INWENTARZE
PARAFII RZYMSKOKATOLICKIEJ W ODELSKU
Z 1779 I 1787 roku**

Inwentarz Plebanij Odejskiej po Smierci Wdowy Zepi
 go Jony Sijdu Michata Alowca by wazy Kofny Darza
 Odejskiego przy podaniu Jony Sijdu Antoniemu 206
 Dnia Kalendarz officium Commendam Inojerem Ino
 radzony od niej mazy podpisanych w roku 1711
 Siedmset Szym Delektetygo Dzierzawcy Inojerem
 Dwidzietego Szortego Inia.

Zta uanopie Zostawuemy Kopy pietnascie Kopy rachy
 Zmota Cwierciedny uelny Cwierc Kopy Kopy -- 2
 Zmiana mazy Kopy Kopy beczek -- 6
 Cwiera mazy Kopy Kopy beczek -- 8

Wotow trzy -- -- --
 Byszek Dwidzietni iudny Krowa Zieloncemiedna
 Koni troje starych Krow Dwie potalarow uelny uelny
 Osm ykon w talarow troch
 Cwierc starych Dzierzawcy z miodnych Dzierzawcy
 Zakoz starych juz z miodnych Dzierzawcy w Dzierzawcy owasied-
 mioro
 Dwie wiprzalow Osmioro z podwinnikow troje
 Juz starych Inomierow uelny Krow Osmioro
 Krow roznych Dwidzietniow
 Krowek z Krowem Cwioro

Mobilna Plebanckie

Lezar tarclony stary zelony bitycy uelny
 Dwidzietni uelny
 Soprielow starych par Dwie
 Loch bez Krowek starych Dwie
 Kita poproczna z Dzierzawcy uelny
 Krowek Dwidzietniow z Dzierzawcy uelny
 Surorow Dwa, Habel uelny, Struj uelny miodel. Dzierzawcy
 z tarclony uelny
 Krow starych Dzierzawcy Dwie Surorow starych juz
 Krow Dwidzietniow Dwie Dwie
 Cwiera Dzierzawcy wotny tytko same Dzierzawcy

Kalendarz folne

Skatutka Okuta uelny, Antalikow Dopiewa Dwie
 Fal do Sypana zwoja trzy Krow Dwidzietniow wotny
 trzy N. 3

Zarek Do młowa Dworci.

Inne Mabilia

Serwat Starych Szeci, Obrowow Starych grebezu Litom
Dwa, Skuch Baranich puzi, Wietny Tuntow tradie
Lui, Smokkore zttukem uider Karafeneh Kłanzech
Dusi, Szklarek szta prouty Dusi, Notoz stobowych
zbiwach starych par weter, Lzech Grownych wozu
nyh Dusi, Lichtarow cyrowych Dobze szajowych
paru ledow, Solniczka Growna uida, Wolow
gospodarstkich starych Dwa, Chomajow starych zuchow
Dwa, stotkow starych weter Druowianych, Stobow
szta trz, Taboritow starych w darych szta szta
Kosiolek stary w funtow Druowian ledow, szony
wobow trz y szona Wolow weter,
Dworot wlow Druow, pustych wlow Druow.

Opiszenie Soliwarkowe

Jak siet wofyde mizorne ba wuk nie, tak puzet szony
Dum szokunessie, Sam Szach wogrodzeni Opuzto
Sakmanow Czuchnych trz, starych a uida szony
ga trocha podnizera, szonian uider,
Wobow szoniana szton mizata pod szobanowca mi
weter
szoniny potec y pud, Szonatek baranich szonow
par Druow.

Opiszenie Zadudowania Plebanstwa

szoniny szobanika wnaklym szonowem, cho
mied potrzebujca szonowem tak wobwach szonow
puzuch, szonak szon Dobro, szonow Gospodarstku
uider siet potrzebujcy reperacyi

Opiszenie Gurner Obory szony budow

Szochlezi szonowem - szonowem wnytrzym szonow
szon, Gurner, szonow, szonow, szonow, szonow,
szonow, szonow Dwa y szonow uider
Karon Plebanstkich Dusi uida uider, szonow
ba wuk, szonow prouta szonow Kontraktu

Lyta Miary Kornieyiny z Becek Dwie pud. N: 2 1/2.
Pierminia Mkom: Kaci jedna N: 1. nadosiarni
Gesty wsi pominiowego ogrodu

Owca Miary Korniey: Becek Dwie N: 2

Koniny botei jeden mierny. Izrow puzi mastta
Kwartta jedna puzik Kupa jedna

Begi z Tolwarka Plebanowa nazwanego ro wney
M. Boll Trzsta N: 300. Reparacye Kosciota Cmy
tura z Dzwonicy talow i optata stuz ko szelnych
paliu do Kapitulu.

Biblioteki Ladney niemasz; Sprawy Kosciota, y wpu-
ku Duchowosci, jak opisany w prowidze Wzyciu
Dekanalney, ktorey Inwentarz jeden do Akt
podany, drugi sie znajduje przy Kosiele, wszy-
stek sie w catosci ustry muij. Wzyciupy Msiaty
ktore sa przez czi pobrukane.

Kosciot sam jahu to w opatrueniu Druzi Zarzku
klucz opierunia Dzwonicy; Klucia Dzwonow
y osadzenia w nowe wagi. Commentarz o par kumie-
nia eto potrzebuje ni do wlozney reparacyi.

Biedz we trzech uluch tyllu, a try nasze ulow
proznych w ogrodzie Frutkowym Talowey In-
wentarz sporzadziluy dnia 31. Maja Roku 1881 Ręku
wlasna podpisatem L. Matousz onufny Kor. mp. -

Taki majątek w 1779 roku przyjmuje ks. Budkiewicz. Niespełna dwa lata po przejściu parafii odbywa się wizytacja dekanalna – w dniu 13 XII 1782 roku dziekan grodzieński ks. Jerzy Eysymont wizytuje kościół parafialny w Odelsku. W sporządzonym wówczas dokumencie opisuje kościół, plebanię, sprzęt kościelny, szpital, folwark oraz kościół Dominikanów w Klimówce. Wspomina także grobowiec rodziny Ozeryckich i Panczerzyńskich z 1740 roku, którego fundatorem był Ludwik Panczerzyński herbu Trzaska (chorąży grodzieński ożeniony z Konstancją z Skirmuntów, która wniosła w posagu ziemię Usnarz). Spisuje także wszystkie wsie należące do parafii – wówczas parafia liczyła 4 319 wiernych i przynależała do dekanatu grodzieńskiego.

Ks. Antoni Ignacy Budkiewicz swoją posługę duszpasterską w Odelsku sprawował do 1787 roku – zmarł 28 III 1787 roku przeżywszy 53 lata i pochowany został na cmentarzu odelskim.

Przez te kilka lat posługi głównie zmagał się z znaczącym ubywaniem wiernych z parafii. Znaczącą konkurencję stanowił wówczas klasztor i świątynia ojców dominikanów w Klimówce ze słynnym na całą okolicę cudownym obrazem Matki Bożej Częstochowskiej. Coraz więcej wiernych chrzcilo tam swoje dzieci, korzystało z ostatniego namaszczenia oraz grzebania umarłych na klasztornym cmentarzu. Na początku lat 80-tych XVIII wieku zjawisko to przybrało nagminny już charakter. W 1782 roku ks. Budkiewicz stwierdza: *kościół parafialny innej nie ma przykości od jx. Dominikanów, prócz wdzierania się y namawiania parafianow do grzebania w jch kościele, tudzież administrowania Sakramentu Extrema Uncitonis*. Kilka lat później w piśmie skierowanym do Biskupa Wileńskiego stwierdza, że *wtrącają się bez żadnego prawa ani pozwolenia, chrzczą, chowają, a do spowiedzi chorych lenią się i świętych olejów nie mają [...] parafianów buntują z tymi naukami, iż kto będąc w różańcu umiera nie będzie w ich kościele pochowany, nie będzie zbawiony...*

W dniu 3 V 1787 roku ks. Jan Leopold Pełczyński – proboszcz parafii Krynki i notariusz Dekanatu Grodzieńskiego sporządza dokument zatytułowany: *Inwentarz sporządzony po śmierci Jx. Antoniego Butkiewicza przy podanej Plebanij Odelskiej Jx. ndrzejowi Skindzielewskiemu za Jurnamentem JO.X Pasterza Biskupa Wileńskiego przez mnie niżey na podpisie wyrażonego.*

Inwentarz wymienia m.in. zabudowania plebańskie, wyposażenie kościoła, ogród, dwie karczmy w mieście, pole plebańskie, m.in. koło Zubrzycy Wielkiej, sianożęć zwana „Kamendulka”, sianożęć nad Świsłoczą, folwark Trzeciowszczyzna alias Plebanowce należący do kapituły wileńskiej, drzewo na opał pochodzi z boru Hledzianka koło Krynek, dziesięcina zaś z folwarku Dubno należącego do starostwa Wołpa.

Kolejnym proboszczem parafii odelskiej zostaje ks. Andrzej Skindzielewski, który swoją posługę pełni do 17 V 1803 roku (zrzeka się ze względu na zły stan zdrowia).

Inwentarz sporządzony po śmierci J. Antoniego Balthusina ora przy
podaniu Biebanij Belskiej J. Andrzeja w skindalewskiem
za instrumentem J. Lechi Baskera Biskupa Wileńskiego
którym nie podpisał wyrazem.

Labudowani Biebanstie

1779

1. Ilość komora z Alkierkiem. Okien sudmi wyszkie reparacy
potrzebuj. Drewno pucelro na zawiasach. przy tych zamki reparacy
potrzebujcie bez kluczo. Siata drewniana stara na dwie kom
dygnaty celtozy u wyjedy kondygnacy. Dwie kwatery sklone.
Komin muirowany nad Dach wyprowadony. Puc kaflany po
trubny reparacy. podłoga z Tarcie stara. Stołow Ordj
Dwa wielki z maty. Dett Stolik skladowy z psuty. Stotkow
Ord. sztery. Kresle stare skory chite Darte jedno. Legar
Ord. wiszcy reparacy potrzebujcy jeden. w Sien Dostan
Dwoje. Schody na gore z drzewkami zamkim bez kluczo.
Izba przeciwna z dworka pokoi kamii Trojgi Druziarni
z bucem kaflany z kominem nad Dach wyprowadony
potrzebujcy reparacy. Dach caley miepkalnizku
Dowli guntami polity potrzebujcy reparacy.
Biekania stara Dorniekania niezgodna. przy tej nowa
co do serian z dachu wystawiona Dorniekania politalu
nie tak niezgodna. Sep. cllerz guntami polity z godny
Do kenserwy gospodarskiej. Stodoła z Tokiem Dorniekania
Wozownia. Chlewow Dwie. Stajenka. Drugi skutki
Stary. wszystko ta budowa potrzebuje reparacy.
Serwick w ogrodzie Frultowystary. Dla Ogrodni
Kow chatek puz na gruncie kusielnym wcale walz gahly
ku zienska mata dobra. Karczem Dwie ad prasens wbo
szczy. Ekonomicznebydzych. reparacy potrzebujcych.
Przy tych dwa Druwany khor wielki reparacy potrzebujcy
Szpital wcale walz gahly niezgodny do miepkarnia
Parkany z bloty wszystkie bardzo mizerne z wszystkie
Zaciz gahone jak potrzeba.

Grunta Biebanstie

Ogrod wielki przy Jamez Biebanij pozmierim już po
śmierci J. Antoniego Balthusina z wsem u liene

W tymże do kosiółka przywamy Cmentaru, ogródek
Fruchtowy lasowaniem potrzebnyemu reparacji ogrodzony
nad drugą stroną ogrody warty wnie. Przy wiosce
Plebaniowcach wloka gruntu natry zmiary. Z tym
usiana bez pozno z mi catu pomiaru zarobki ser
tamże dwie sianoletki. trzecia pod kielę Suistocin
Między granicami: Mijskiwickę z Bizarzowshy Mor
gow z Siemshich na jedną zmiare pod ugiorem dwa
dziesia jeden z pud. N. 2 1/2. Zdowna do Plebanij nalezy
gruntu Ekonomianego Morgow natry zmiary
Trzy dziesia. Za ktore Opdacaue zt Bell. 3d. z tych
kilka Morgow z tym usiane:

Oborablansha

Motow para jedna mierna; Krowa z cielciem jedna.
Mincuk dwuletni jeden. buhaj trzyletni jeden. Kon stary
jeden. Klacy starych Dwie. N. 3. Buree starych
dziesie, mlodych pięć. Swini osmiro, podswiniakow
trzy. Zyt osmiro, gziłt orczy nasciore. Kur osmiro.

Naczynia Gospodarskie

Mozow gospodarskich starych dwa. Becek do piwa
z gudynek monezyl z uikszek orczy. Stawinek wazy
wazyh roznych pięć. Tas do zbozia trz. Siekiera jedna,
topica jedna, stote jedno, Suidrow dwa, Sosnikow
para jedna. Kos dwie do trawy, sierpow starych pięć.
Maidreny zelazny z tucarkim, kosiodek miedziany
od dwu usader, lada do seerki z Stalnicę, Lich
tan gnowy zepduty jeden. usader dwa, nacetek
dwie, korytow dwa, Prutak jeden. Kresoto jedno dziesia
jedna uelka druga mata. Chomętow ord. dwa. Bile
poprzecana z tarna na jedna. Koren do piesztego
jeden, noży do strzenia buree dwuje. Morotki do
wetny jedne, łazen dwuje, Skurek baranich miury
prawnych pięć. nożow starych par dwie. Dyrek gno
wych starych orczy. Solniczka gnowa Staba jedna
mis polewanych ord. dwie talery trzy. Skleinku jedna

Przeważny arowarow Dwa Do Karolem Łądzkim na
Ogrodnikow chaty w Stawoniu Stara, 208
pueda pwinie natyżem Łasuwim chabem a pwinie
odburujm

Łądzka na Łabankem gronie sct wystawiony
od wójny Dwa Nowickiego jak przydługiej albo
jak umim Ornowo, tyim idamiej Opatra nowi Bro
skiej.

Proszelno Łas. Argentery z Samey Kierowta z
Łądzka z Łwonim, w obobliżm Inwentarow tylic
Książki opis drugudziej

In Cupis Fidem utamemni rlyboma pwpizucimogly
dat ut supra wodekhu.

Anno D. 1782 d. 20 dbrj Projeni pventariis in
vifitatio re Decretali vidimus legitimus a con-
notawionuf.

Georgius Eppment
can. Alt. Lwoner
Dee. Pro. Prop. Eppment

Joannes Leopoldus Petzholdt
Notarius Decretus quod: Cur-
rator Ecclesie. Wymoc
[Signature]

Stowarzyszenie Rodów Grodzieńskich
01-949 Warszawa, ul. Jana Kasprowicza 119A/2
NIP 1182148297; REGON 367679556; KRS 0000684080
<http://www.rodygrodzienkie.pl>
e-mail: srgkhq@gmail.com